

Raadsvoorstel

Raadsvergadering : 24-06-2021

Agendapunt : 20

Commissie : Ruimte

Portefeuillehouder : C. Braak

Relatie met andere portefeuillehouder(s) : mw. E.C. Konijn-Vermaas

Onderwerp : Regionale energiestrategie

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de regionale energiestrategie 1.0 Noord-Holland Noord met daarin opgenomen:
 - De ambitie van de regio Noord-Holland Noord om 3,6 TWh duurzame energie op te wekken uit zon en wind en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030;
 - De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van wind- en zonne-energie als uitgangspunt voor locaties.
2. De uitvoering van de regionale energiestrategie 1.0 op te nemen in het omgevingsbeleid.

Aanleiding en context

De gemeenteraad heeft in haar vergadering van 31 oktober 2019 het college van B&W opdracht gegeven tot het opstellen van de regionale energiestrategie Noord-Holland Noord binnen de kaders van de Startnotitie en de afspraken uit het nationale Klimaatakkoord. De regionale energiestrategie 1.0 (RES) ligt thans voor.

Via raadsinformatiebrieven, lokale en regionale bijeenkomsten bent u geïnformeerd over de voortgang van de RES.

Belangrijke tussenstap in het planvormingsproces naar RES 1.0 was de oplevering van de concept RES. De concept RES is op 18 augustus 2020 aan de orde geweest in de Commissie Ruimte en is op 22 september 2020 aan de orde geweest in de gemeenteraad (niet besluitvormend). Hierbij stond de mogelijkheid open om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. U heeft geen wensen of bedenkingen ingediend maar de beraadslaging heeft wel geresulteerd in twee aangenomen moties:

1) Volle aandacht voor natuurlijke inpassing; 2) Lokaal eigenaarschap gaat niet vanzelf. Met de RES 1.0 is uitvoering gegeven aan deze twee moties.

Beide moties zijn namelijk uitgewerkt in de planvorming van de RES tijdens "thematafels RES". (Zie katern "Thematafels").

Ad 1. De thematafel "Ruimtelijke ontwikkelprincipes zonne- en windenergie" heeft met de handreiking "Onderzoek zoekgebieden en initiatieven, vanuit het perspectief Landschap, Natuur en Leefomgeving" een kapstok opgeleverd voor het verder onderzoeken en uitwerken van zoekgebieden voor zonne- en/of windenergie. Het geeft inzicht in kaders ter toetsing van zoekgebieden en ruimtelijke principes t.b.v. de ruimtelijke inpassing van energieprojecten.

Ad. 2) De thematafel "RES in uitvoering: lokaal eigendom en stimulerend beleid" heeft geresulteerd in de menukaart en leidraad "Lokaal eigendom in de praktijk". Daarin wordt ingegaan op borging van lokaal eigendom in beleid en wordt ingegaan op wat de gemeente praktisch kan inzetten om lokaal eigendom van energieprojecten te stimuleren. De uitwerking van de leidraad volgt na besluitvorming over de RES 1.0.

Argumenten

De RES blijft binnen de kaders van de "Startnotitie Regionale Energiestrategie NHN" zoals die in de vergadering van de gemeenteraad van 31 oktober 2019 zijn vastgesteld. De kaders hebben o.a. betrekking op de "leidende principes" zoals planontwikkeling, proces en participatie, elektriciteitsopgave, ruimtelijke kwaliteit en kosten efficiency. De planning van de oplevering van de RES heeft vertraging opgelopen als gevolg van vertraging van de besluitvorming van het Rijk en de Covid pandemie. Alle RES-sen in Nederland hebben te maken met deze vertraging. Vanwege deze onvoorziene omstandigheden heeft het Rijk een nieuwe uiterste oplevering vastgesteld: 1 juli 2021.

De RES bevat een realistische ambitie voor de opwek van hernieuwbare energie In Noord-Holland Noord en Alkmaar en draagt in voldoende mate bij aan de landelijke opgave van de opwek van 35 TWh. Het proces van de RES heeft geresulteerd in de 45 zoekgebieden in Noord-Holland Noord voor zonne- en/of windenergie zoals deze zijn opgenomen op de kaart van de RES 1.0.

De zoekgebieden tellen op tot totaal 1,50 TWh. De bestaande opwek in de regio bedraagt 2,08 TWh. De bijdrage van de regio Noord-Holland Noord aan de landelijke opgave komt hiermee op totaal 3,6 TWh. Daarvan bedraagt de bijdrage van de Regio Alkmaar 0,62 TWh. Deze bijdrage bestaat uit 0,10 TWh van bestaande duurzame opwek en 0,52 TWh nieuwe opwek uit de voorliggende RES.

Bedrijventerrein Boekelermeer is in de RES 1.0 voor het grondgebied van Alkmaar een belangrijke locatie voor de opwek van duurzame energie. In het zoekgebied Boekelermeer is de mogelijkheid opgenomen om in lijn met de bestaande turbines 2 extra windturbines te plaatsen. Bovendien biedt de Boekelermeer goede mogelijkheden om grootschalige opwek van energie uit zon op bedrijfsdaken te realiseren en uit te breiden. Dit draagt bij aan de ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen van het bedrijventerrein.

Buiten de Boekelermeer wordt in Alkmaar ingezet op zon op grote daken, zon boven grote parkeerplaatsen en zon op geluidschermen langs wegen.

De RES houdt rekening met maatschappelijk draagvlak. Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen hebben hun meningen, ideeën en ervaringen over de RES ingebracht. Hieruit kwam onder meer naar voren dat opwek van duurzame energie op bedrijventerreinen en op grote daken van gebouwen en parkeervoorzieningen op maatschappelijk draagvlak kan rekenen. Deze lokaties en mogelijkheden hebben daarom een belangrijke plaats gekregen in de RES op het grondgebied van de gemeente Alkmaar. Conform het coalitieakkoord zijn

geen grootschalige zonneparken en megawindturbines op agrarische grond in de RES binnen Alkmaar opgenomen.

Het aanwijzen van zoekgebieden voor de opwek van duurzame energie is op een zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Naast maatschappelijk draagvlak zijn daarbij de waarden van landschap en natuur meegewogen. Het landschap van Alkmaar en de regio wordt gekenmerkt door een afwisseling van polders, droogmakerijen, veenweidegebieden en strandwallen. Het gebied kent veel planologische beschermingsregimes. Om deze reden zijn na de concept RES de zoekgebieden Starnmeerdijk, Zuiddijk, Markervaart en Vinkenhop op het grondgebied van de gemeente Alkmaar afgevalen.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het aanwijzen van de zoekgebieden van de RES is de uitkomst van een intensief participatieproces van de afgelopen twee jaar. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarvoor is gesproken met gemeenten in de regio, provincie, waterschap, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Tijdens het proces tot aan de RES 1.0 zijn onderzoeken gedaan, scenario's verkend, effecten onderzocht, vele bijeenkomsten georganiseerd en gesprekken gevoerd over de (on)mogelijkheden van zonne- en windenergie op land in de regio.

15 december 2020 heeft het college de "Reactienota concept regionale energiestrategie vastgesteld". In vervolg hierop is op 6 januari 2021 tijdens de regionale raadsinformatie-avond de stand van zaken met betrekking tot de RES toegelicht.

In het katern "RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0" is een uitgebreide beschrijving van het doorlopen participatieproces opgenomen.

Na de concept RES heeft in februari jl. digitale participatie plaatsgevonden m.b.t. het zoekgebied Boekelermeer. Omdat dit zoekgebied samenvalt met het zoekgebied Boekelermeer van de gemeente Heiloo hebben de gemeenten Alkmaar en Heiloo de participatie samen georganiseerd. Ongeveer 130 belangstellenden waren aanwezig. Hieruit kwam naar voren dat het zoekgebied Boekelermeer op een breed draagvlak kan rekenen.

Overige relevante informatie / financiële en juridische risico's

- **Juridische status RES:** De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen pas een juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten (het omgevingsbeleid). Er is daarom geen mogelijkheid tot beroep en bezwaar op de RES.
- **MER-plicht:** de RES is niet plan-mer-plichtig op grond van het Nederlandse recht. Er is nog geen jurisprudentie of de RES op grond van de Europese Strategische Milieu Beoordeling (SMB-Richtlijn) mer-plichting is. Daarom heeft de energieregio deelgenomen aan een landelijke pilot en is op basis van de concept-RES NHN advies gevraagd aan de 'Commissie voor de MER', om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de vereisten van een plan-mer, zonder deze formeel te doen. In het katern 'MER en milieueffecten' wordt hier dieper op ingegaan.
- **Verdrag van Aarhus:** er is geen jurisprudentie wat betreft de inspraakverplichtingen voor de RES volgens van het Verdrag van Aarhus. In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is beschreven wanneer en op welke manier participatie is georganiseerd tijdens het RES-proces.

Financiële aspecten / wat mag het kosten

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHN is tot de RES 1.0 geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage

Vervolg en communicatie

Het is de wens van de betrokken overheden om de regionale ondersteuningsstructuur voor de RES voort te zetten tot aan 2025. Hiervoor wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld en indien nodig wordt hierbij een dekkingsvoorstel opgenomen. De invulling hiervan is mede afhankelijk van een rijksbijdrage voor het vervolgproces. Een besluit over een rijksbijdrage is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht. Eind 2021 wordt door het college een besluit genomen over het regionaal uitvoeringsprogramma.

De afspraken uit de RES worden uitgewerkt en juridisch geborgd in de omgevingsrechtelijke instrumenten. Besluitvorming hierover vindt plaats door de gemeenteraad. De opbrengst van de opwek van duurzame energie wordt gemonitord. Rapportage aan de gemeenteraad vindt jaarlijks plaats via Jaarrekening en via raadsinformatiebijeenkomsten.

Bijlagen

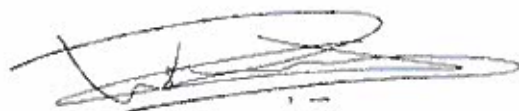
- Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord 1.0. Op 21 april staat de online versie op www.energieregionhn.nl
- Overige documenten
 1. Startnotitie regionale energiestrategie NHN
 2. Reactienota concept RES
 3. Raadsinformatiebrief 15-12-2020: Reactienota, op weg naar RES 1.0
 4. Memo aan de raad 23-12-2020: Uitwerking zoekgebieden regionale energiestrategie en raadsinformatie-avond
 5. Netimpactanalyse Liander
 6. Katern: Thematafels
 7. Katern: Rollen, beleidskaders en instrumenten overheden
 8. Katern: RES-proces, van startnotitie tot RES 1.0
 9. Katern: Innovatie
 10. Katern: MER en milieueffecten
 11. Katern: Energie-infrastructuur

Burgemeester en wethouders van Alkmaar,

E.G.M. Roemer, waarnemend burgemeester

W. van Twuijver, secretaris

Collegevergadering: 20-04-2021

Raadsbesluit

Nr. 20

De raad van de gemeente Alkmaar;

Gelet op het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 20-04-2021;

Gelet op het advies van de commissie Ruimte, d.d. 08-06-2021;

B e s l u i t

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Noord, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Alkmaar vast te stellen en de RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens de gemeente Alkmaar aan te bieden aan het Nationaal Programma RES. Met als belangrijkste punten:
 - a. De ambitie van de regio Noord-Holland Noord van 3,6 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Noord, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030;
 - b. De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daarvoor als uitgangspunt te hanteren;
2. De uitvoering van de regionale energiestrategie op te nemen in het omgevingsbeleid.

Alkmaar, 24-06-2021;

De raad voornoemd,

mw. drs. A.M.C.G. Schouten, voorzitter

mw. mr. V.H. Hornstra, griffier

